

■ PRO PARC ADULA

Dapli schanzas che disavantatgs

Ils presidents communal da Mesocco, Soazza e Rossa han envidau lur collegas d'uffeci dalla Val Blegn, da Valrein e dalla Surselva

Ils 30 da settember 2016 ein 15 representants da vischnauncas participadas vid il project «Parc Adula» s'entupai el hotel Bellevue a San Bernardino. L'iniziativa per quella scuntrada han ils presidents communal da Mesocco, Soazza e Rossa priu, treis vischnauncas ch'ei involvadas el project. Finamira dalla scuntrada eis ei stau da s'emprer d'enconuscher e da discutir sur dallas aspectativas dil project Parc Adula en vesta alla votaziun dalla fin da november 2016.

Dalla discussiun eis ei s'erresultau che la maioritad dallas suprastonzas communalas vesa el parc dapli schanzas che disavantatgs. En general ein tuts stai d'accord che las occurrenz d'informaziun planisadas las proximas jamnas ein da gronda impurtonza. Cun presentar ils fatgs e cun star a disposiziun per damondas duein temas existents e fallidas informaziuns vegnir eliminadas. Pertuccont il resultat presupponiu dalla votaziun han ils participonts schau sentir in lev optimissem, quei oravontut tier las vischnauncas dalla zona circumdonta. Tier las vischnauncas cun gronda cumpart ella zona centrala ei il resultat incert. Gest leu drova ei aunc dapli informaziun sur dil project per puder perschader votants e votantas. La populaziun che viva en las vischnauncas pertuccadas dil parc ei en mintga cass dumandada da separar allas seras d'informaziun e da seprofundar en la tematica.

Ei suonan dallas explicaziuns dils presidents communal dallas vischnauncas che han iniziava la sentupada, igl ein ils presidents *Leone Mantovani* (Soazza), *Christian De Tann* (Mesocco) e *Graziano Zanardi* (Rossa).

Co ei l'iniziativa da quella sentupada naschida respectiv tgi ha giu quella?

Leone Mantovani: Dapi 16 onns luvrein nus vid quei project ch'ei naschius en nossas vischnauncas. El colligia tschun regiuns da muntogna entuorn nossa pezza, oravontut il Pèz Valrein/Piz Adula/Rheinwaldhorn. Denton ha ei dau midadas el gremi dalla grupp da lavur, medemamein tiels uffecis da presidents e commembers da suprastonza. Forsa sundel jeu in da quels ch'ei staus il pli ditg en quella funcziun. Nus essan oz ella davosa fasa avon ch'il parc nazional vegni erigius. Per quei hiel jeu considerau ei sco impurtont d'entupar puspei e d'emprer

Ils presidents communal da Mesocco, Soazza e Rossa han envidau lur collegas d'uffeci dalla Val Blegn, da Valrein e dalla Surselva. MAD

der d'enconuscher mes collegas en uffeci dallas autras vischnauncas. Jeu sperel che mia iniziativa cuntinueschi, e quei independent dil resultat dalla votaziun.

Cun tgei finamira?

Leone Mantovani: Sco gia menziunau lein nus s'emprer d'enconuscher, oravontut brattar ora meins ordeifer las spartas dallas instituziuns. En quei cass han ils cuntegns da far cul parc e culla votaziun dils 27 da november. Ei dat denton aunc biaras autras ed impurtonzas tematicas che colligian nossas vischnauncas muntagnardas. Savens han ins denton buca caschun da brattar ora meins e discutir in cun l'auter denter las autoritads communalas. Atgnamein essan nus vischins, s'enconuschein denton buc e communichein era buc avunda in cun l'auter. Dus cantuns, treis lungatgs, differentas culturas, denton problems semegliants.

Co se presenta il futur da Vossa vischnaunca e quel dallas vischnauncas ella regiun dil Adula?

Christian De Tann: Jeu creiel che nossas vischnauncas schaijan en regiuns d'aula valor qualitativa ellas qualas ins sa era viver el futur. Per che la cumionza resti vitala eis ei impurtont da sviluppar activitads economicas e da porscher lavur alla giuventetgna. Buca meins impurtont eis ei denton che

quei svilup mondi maun en maun culs basegns locals ed oravontut culla grondezia dallas estructuras indigenas. Tenor miu manegiar sa il project dil parc nazional dar in impuls en quella direziun senza metter sil tgaug il mintgadi en nossas valladas. El porscha ina plattforma per scaffir activitads da mistergners e per migliurar la purschida el turissem ed ella cultura. Da principi dat quella iniziativa enta maun in instrument che mintga vischnaunca sa trer a nez per sesezza. Mintga nova piazza da lavur ni mintga occupaziun, fatga bein e cun pissiun ella sparta dil mistregn e dalla gastronomia, fuss in bien resultat per la vischnaunca da Mesocco e per San Bernardino.

Han ins saviu discutir a caschun da Vossa sentupada las tematicas brisantas che fatschentan talmein ils sceptichers dil parc?

Graziano Zanardi: Deplorablamein han ils vers sceptichers muncau, e quei deploraschel jeu fetg. Da principi eis ei legitim sch'ins ha in agen meini. Plinavon duess ei dar ina confruntaziun dils differentes pugns da vesta.

Jeu creiel ch'ei vegni a dar ella zona circumdonta neginas limitaziuns supplementaras, priu ora las existents. Era hai jeu saviu brattar ora il meini cul president communal da Mesocco ed ils suprastonts dalla vischnaunca da Blenio che han, tuttina sco la

vischnaunca da Rossa, cumparts da lur surfatscha ella zona centrala. Nus havein saviu constatar che las limitaziuns, dallas qualas ins discuora ton savens, existan gia. Aschia per exempel igl asil da catscha federal. Dallas ulteriuras limitaziuns en connex culs rusticos ella zona centrala ni las pastiras ein mo paucas persunas pertuccadas. Jeu recamondel a tuts da dar in'egliada silla carta geografica dil parc. Tals che possedan baghetgs ni activitads ella zona centrala duein s'informar tiels responsabels dall'uniun Parc Adula ni s'informar meglier a caschun dallas seras d'informaziun publicas.

Il parc ei in instrument supplementar che porscha a cumionzas sco la nossa ulteriuras pussevilladadas da s'engaschar cugl intent da revaltar pli ferm nossa biala cuntrada. Tut dependa mo da nus. Ils proxims diesch onns vegnin nus ad haver aunc dapli caschuns da modellar il project tenor nos giavischs, ni era da bandunar el.

Tgei giavischeis Vos per la votaziun dils 27 da november?

Christian De Tann: Deplorablamein essan nus disai ozildi da stuer decider spert tematicas cun ferm accents emozionals. Cu ei va pil schurmetg dalla natira, cumbinai cun scamonds per la populaziun indigena, sa ei veramein dar sentiments offensivs. Ord il venter vegn il meini ch'ei setracti d'in project

negativ. Dir na ei lev, specialmeins sch'ins ha tema che zatgei niev arrivi, quei che savess era midar nossas disas. Tgi che ha aunc neginas imaginaziuns tiel project Parc Adula duess gl'emprer s'informar exact. El sa far quei cun separar ad ina dallas presentaziuns publicas ch'ei planisadas las proximas jamnas, ni ch'el legia la Charta dil parc. Quella san ins cargar giu online naven d'immediat, ni ch'ins sa era leger ella en las canzlias communalas. Sch'ins s'occupa pli datier cul project s'encorsh'ins ch'el porscha schi biaras pintgas schanzas. Tuttas ensem valan bia dapli ch'in per pintgas unfrendas.

Graziano Zanardi: Jeu appelleschel alla populaziun, e specialmeins a quels ch'ei aunc malsegirs, da mirar endretg ella documentaziun ch'ei silla pagina d'internet dil Parc Adula ni era en las canzlias communalas. Aschia san ins formar in agen meini e sto buca crer a persunas che vesan el project ina rimnada da scamonds e puncts negativs, a persunas che discrediteschan, da maniera fetg dubiusa, responsabels dil project e canzlists che s'engaschan dapi varga 16 onns ch'in impurtont project pil bien da nossa cumionza muntagnarda gartegi. Nus votein buca davart x-in project, mobein davart in ch'ei naschius giudem, alla basa, nua che las vischnauncas e las instituziuns activas ella regiun ein involvadas.

Las intervistas ein vegnidadas fatgas da Paolo Papa e Sacha Bricalli, Pro Parc Adula Mesocco

■ AUGURIS

Gratulaziun a Mustér: *Flurina Huonder* da Segnas ha acquistau alla HTW a Cuenra il dilpom da Master of Science en Business Administration cun profundaziun en «Information and Data Management». Tes geniturs Nelly e Duri sco era las quater soras gratuleschan a ti da tut cor e giavischan bia success e cuntentientscha en tia nova professiun.

■ (cp) **Ursina Brun (flauta), Gion Andrea Casanova (fagot) e Giusep Tschuor (orgla) sunan ovras dil baroc e dalla romantica. Da Gion Andrea Casanova udin nus «Canzun senza plaid» per flauta ed orgla.** *Ursina Brun* ei naschida 1968 a Cuenra. Igl onn 2001 ha ella retschert il Premi da promozion dil cantun Grischun. Ella concertescha dapi varga 20 onns regularmeins cugl «Orchesterverein Chur» ed ei dapi il 1995 commembra dalla «Kammerphilharmonie Graubünden». Cugl «ensemble z» cultivescha ella cun tsiun aunc autra musica.

Gion Andrea Casanova ei carschius a Laax. El instruescha musica da scola alla scola cantunala ed al gimnasi dalla claustra da Mustér. El ei, sco Ursina

Tuns da lenn e tuns dall'orgla

Concert a Sagogn

La baselgia catolica da Sagogn. MAD

Brun, commember dalla «Kammerphilharmonie Graubünden» ed ultra da quei era dils «Furbaz», igl enconuscent ensemble da cant.

Giusep Tschuor ei carschius a Sagogn ed ei staus tochen tier sia pensiun docent da musica alla «Pädagogische Hochschule des Kantons Zürich». Suentier sia pensiun eis el staus in temps scolast da clavazin ad Ecuador. Uss accumpogn'el differentes chors, remplazza organists ed appreziescha en special da far musica en differentas formaziuns. Ei fagess plascher da saver beneventar vus tier quella delicatessa musicala.

Dumengia, ils 23 d'october 2016 allas 17.00 ella baselgia catolica a Sagogn. Ulteriurs detagls sut www.prosagogn.ch